

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Helyi hirdetésekért 5 kr. Helyi hirdetésekért 10 kr. Helyi hirdetésekért 15 kr. Helyi hirdetésekért 20 kr. Helyi hirdetésekért 25 kr. Helyi hirdetésekért 30 kr. Helyi hirdetésekért 35 kr. Helyi hirdetésekért 40 kr. Helyi hirdetésekért 45 kr. Helyi hirdetésekért 50 kr. Helyi hirdetésekért 55 kr. Helyi hirdetésekért 60 kr. Helyi hirdetésekért 65 kr. Helyi hirdetésekért 70 kr. Helyi hirdetésekért 75 kr. Helyi hirdetésekért 80 kr. Helyi hirdetésekért 85 kr. Helyi hirdetésekért 90 kr. Helyi hirdetésekért 95 kr. Helyi hirdetésekért 100 kr.

Helyi hirdetésekért 105 kr. Helyi hirdetésekért 110 kr. Helyi hirdetésekért 115 kr. Helyi hirdetésekért 120 kr. Helyi hirdetésekért 125 kr. Helyi hirdetésekért 130 kr. Helyi hirdetésekért 135 kr. Helyi hirdetésekért 140 kr. Helyi hirdetésekért 145 kr. Helyi hirdetésekért 150 kr. Helyi hirdetésekért 155 kr. Helyi hirdetésekért 160 kr. Helyi hirdetésekért 165 kr. Helyi hirdetésekért 170 kr. Helyi hirdetésekért 175 kr. Helyi hirdetésekért 180 kr. Helyi hirdetésekért 185 kr. Helyi hirdetésekért 190 kr. Helyi hirdetésekért 195 kr. Helyi hirdetésekért 200 kr.

Helyi hirdetésekért 205 kr. Helyi hirdetésekért 210 kr. Helyi hirdetésekért 215 kr. Helyi hirdetésekért 220 kr. Helyi hirdetésekért 225 kr. Helyi hirdetésekért 230 kr. Helyi hirdetésekért 235 kr. Helyi hirdetésekért 240 kr. Helyi hirdetésekért 245 kr. Helyi hirdetésekért 250 kr. Helyi hirdetésekért 255 kr. Helyi hirdetésekért 260 kr. Helyi hirdetésekért 265 kr. Helyi hirdetésekért 270 kr. Helyi hirdetésekért 275 kr. Helyi hirdetésekért 280 kr. Helyi hirdetésekért 285 kr. Helyi hirdetésekért 290 kr. Helyi hirdetésekért 295 kr. Helyi hirdetésekért 300 kr.

Lehetetlen áldozatok.

Evek óta egyformán folyik le a delegációk fogadtatása és ha nem is szó szerint, de tartalomra és lényegre ugyanazok a beszédek hangzanak el.

Majdnem sablonná válik már a delegációkhoz intézett beszéd menete. Hogy az általános politikai helyzetben a lefolyt év alatt nem állott be lényeges változás. Hogy a barátságos viszony, melyben valamennyi hatalommal állunk, megerősíti a reményt, mikép a béke áldásaiban eszentül is részesülni fogunk.

Idáig a megszokott szövegek könnyen érthetőek, mert hiszen valóságilag úgy áll a dolog, hogy a politikai helyzet változása és a hatalmak barátságának esetleges változása aligha a delegációknak jelentetnék be először. Mire az országos bizottságok elé kerülhetnének a netáni összehívások, bizonyosan már csak száz millióknak valószínűleg utólagos megszavazásáról lenne szó.

Hanem még ezeknek a konvencionális kijelentéseknek is van egy részlete, mely aggodalomba ejtheti a nemzetet. Annak a hangsúlyozása, hogy különösen a Balkán-félszigeti államok viszonyaiban sem állott be a lefolyt év alatt változás. Ez nem annyira a békét jelenti, mint a háborút. Mert végre is kell egy határnak lenni, a melyen túl előbb-utóbb tarthatatlanokká válnak a Balkán-félszigeti állapotok és ezzel együtt vége szakad annak a mesterségesen határozott békének, melynek jelszava alatt a népek teljesen kifosztatnak a katonai készülődések céljaira.

Az ideai delegáció-nyitás is azzal kezdődött, a mi szintén végzetes sablonná vált immár. Azzal, hogy véderőnk szakadatlan továbbfejlesztése, a mennyire csak lehetséges, kell hogy arányban legyen azon fontos állással, melyet az osztrák-magyar monarchia szövetségesei sorában és Európában fenn tartani hivatva van.

A mennyire csak lehetséges. Így szól a parancsolat. — És ennek a szellemében természetesen nem késik a hadügyi kormány elmenni egészen a végletekig.

Rendkívül elasztikus fogalom ez a

lehetőség a katonai körök előtt, melyek a legkisebb érzékkel sem bírnak az államok pénzügyi viszonyainak mérlegelése, avagy méltányolása iránt. Előttük nem az a cél lebeg, hogy az állam erős legyen anyagilag és a döntés idején ne legyen kénytelen kétségbeesett eszközök-höz folyamodni. Ezek a körök nem számolnak mással, mint a maguk akaratával és úgy képzelik, hogy a mit követelnek, az mind lehetséges.

Pedig a helyzet tarthatatlansága már ott kezdődik, hogy a közös hadügyi költségek rendes keretét féltelenül kiszélesítették, úgy hogy ma már minden rendkívüli katonai szükséglet egyenesen az állami háztartás egyensúlyának rovására megy, mely iránt különben megint nincs érzékük a hadsereg intézőinek.

Messze jár az a gyakorlati eredmények valóságától, mintha a hadsereg szükségletei a monarchia pénzügyi viszonyainak lelkiismeretes számbavételéhez volnának szabva. És már benne van az ellenmondás abban is, hogy elkerülhetetlennek állítatik a katonai óvintézkedések folytatásán kívüli a löszerek és erődítések terén fölmerült műszaki újításokból folyó szükségletek fedezése.

Önkénytelenül fölmerül a kérdés, hol van itt az állam pénzügyi helyzetének mérlegelése, mikor a krónikus deficitet csak állambirtokok eladásával és az adóforrások végleges kimerítésével lehetett elosztatni. Sőt helyesebben el sem lehetett osztatni. Mert hiszen az állami jöszágok eladása csak addig tarthat, míg az utolsó bírtok ára bele nem vándorol a hadsereg raktáraiba, az adóvédelmek további fokozására pedig semmiféle kiállítás nincs.

Mindazon szép beszédek után is, melyekkel a delegációk megnyitása járt, senkinek sincs komoly megnyugvása arra nézve, hogy akár most, akár a jövőben a lehetőség határai között maradnak a hadsereg követelése. Ezt a megnyugvást csak abból meríthetők, ha a katonai szükségletek leszállítanak, mert már réges-régen elérkeztek ezen a téren a lehetetlen áldozatokig.

Belföldi hírek. A király megkezdte a budapesti helyőrség részletes megvizsgálását. — Lajos bajor herceg, ki uradalmi megzemlése céljából Sárváron idő-

zik, három hercegnővel megjelent a káldi túzóltok által e hó 8-án rendezett mulatságon. A magasrangú vendégek egy óra hosszat maradtak a mulatók közt. — Simics G. az új szerb követ, Budapestre érkezett, hogy ott a királynak meghatalmazó levelet átnyújtsa. — A gellérthegy-i citadella lerombolása bevégeztet. — Mint hogy a citadella a modern erődítésekkel szemben minden katonai értékét elveszté, a közös hadügy-miniszterium gr. Pejacsevich lovassági tábornok indítványára elhatározta, hogy azt teljesen felhagyja. — Iráyi Dániel jun. 22-én tartja meg képviselői beszámoló beszédét Békésen. — A delegáció. A magyar delegációnak tegnap négy albizottsága tartott ülést: a külügyi, hadügyi, tengerészeti és pénzügyi. — Gróf Apponyi Albertet Ungvár város díszpolgárává választotta. — Bezéredi Viktor orsz. gyűl. képviselő, hír szerint, miniszteri tanácsossá fog kinevezetni a belügyminiszteriumban.

Külföldi hírek. Elfogott felségárulók. Nemrég Macedóniában és Epirusban több görög emisszáriust fogtak el, kiknél a görög kormányra nagyon kompromittáló iratokat találtak, melyekből kitűnik, hogy görög részről még mindig felségárulói terveket forralnak a szultán ellen. — Szerbia és az okkupált tartományok. A szerb kormány Mostarban és Szerajevóban egy-egy szerb konzulatot akart felállítani. De szándékát ki nem vihette, mert gróf Kalkovics a hozzá intézett kérésre azt felelte, hogy az intézkedés nincs indokolva, minthogy Bosznia és Hercegovinában alig é a szerbiai alattvaló, így ott szerb konzulátusokra nincs szükség. — Ujabb nihilista összeesküvés. Péterváron a rendőrség egy új, a czar elete ellen intézett összeesküvésnek jött nyomára; Strapovszky hadiszállító raktárából Beglety faluból a nihilisták 210 font dinamitot és 400 töltényhüvelyt loptak el. A pétervári rendőrség körében óriási az izgalom, minthogy minden nyomozat dacára sem sikerült még megállapítani, hogy a dinamitoltajvak hol készítették a bombákat. — Az orosz kormány francia zsebeknél több millió kis kaliberű fegyvercsövet rendelt meg. — A belga képviselőválasztás. A közkegyes mentek végbe. A ház fele, összesen 69 képviselő, került választás alá s az ellenük több kerületet hódított, de azért varakozásai nem teljesültek. — Munkácsy Mihály hírneves festőművészt kinevezték a francia becület-read kommandeurjé. — Szenátusi ülése megkezdte. A bécsi igazságügyi palotában heftön delben izgatott eset adta elő magát. Dr. Harrasovsky Harras Filip R., a legfőbb ítélő és semmítőszék udvari tanácsosa, a szenátusi ülésen hirtelen meghalt. Az 57 éves udvari tanácsos váratlan elhunyt megrendítő hatást gyakorolt a jelenlévőkre.

Fővárosi levél.

(Acquincum. Akadémiai ülés. Klasszikus előadások az opera-házban. Országgyűlés.)

Naponként olvashatni a lapok hirdetései közt, hogy „Acquincumban kitűnő sör lehet kapni.” Egyéb semmi. Ez valóban profanálása azon nagy történelmi emlékek, mely nemcsak hazánkra nézve, hanem az általános történelmet illetőleg is, nagy nevezetesség.

Ha a kő-bronz és vaskorszaknak minden egyes kis darabja nagy becsű bir a tudományos művelt ember előtt, mennyivel nagyobb becsű egy eltűnt civilizált világ nagy-szerű emléke, s olyan emlék, mely a mi történetünknek alapkövét képezi.

Acquincum romjain épült fel Attila birodalma.

Igaz, hogy rombolás volt. Civilizált világot rombolt le, az akkor barbárnak nevezett ősnép, de a melynek vezérében az ősi erő mellett józan gondolkodás volt, igazságérzet, s felismerése az élet folyásának, hogy a mely nép az élvezetek mámorában elmerül, az önnön maga hozza meg elpusztulását. — Ilyen volt akkor Róma, s ezt követék a hozzá tartozó római városok. Jó vagy rossz legyen a főváros iránya, a többiek követni fogják. Az elpuhult nép nem képes ellenállani az edzett erejű ellenségnek.

Igy kellett Acquincumnak is elpusztulni, a hunok váratlanul meglepő támadása alatt. Talán éppen vadiori küzdelem volt Acquincum arénájában, midőn a hunok tömlőikkel atkáltak a Duna, az elkábult néző tömeget megszalaszták, kik a hősi erőt, már csak a viadorkban szemlélték, emagok már elvesztették.

De Attila nem csak rombolt, mint sokan a népvándorlás korszakában, hanem alkotott is. És ha saját birodalmát nem is tudták fenntartani, a trón miatt egyenletlenkedő fia, ennek az alapján alakítanak hazát a honkereső magyarok, s ez az egyedüli állam, mely a népvándorlás korából, a mai napig fennmaradt, melynek ezeréves ünneplését pár év múlva leszünk megtartandók, s melynek emlékére, a népszámára Vay Dániel gróf írta meg velős rövidséggel: a magyarok történetét.

Kegelettel kell megállanunk Acquincum romjai felett, s hálával kell felemlítnünk a Torma Károly nagy tudósunk nevét, ki a régészeti kincset hazánk számára felfedezte! Acquincum arénájában nem láthatjuk a vörös márvány lépcsőzetet, mit a veronai s polai arénákban, eredeti magasságukban szemlélhetni, ezek eltűntek a dúló csaták folyamán, hiszen csak a föld mélyében volt a becses mükincs fedezve.

De ott van az egész alaplatzal. Látszanak az egyes zarkák, melyekben vadállatokat tartottak, hogy az elített rabszolgák elleni küzdelemre kibocsássák.

És lón, — amint a biblia mondja, hogy álmodt látott vala.

Gondolatai lágyan fölzálltak a por fellegek szárnyaira, melyek epen a sepregetes után, kisvárad utcza felől az 53. szamu express kis gőzessel a nagyerdő felé repültek.

Amde a polgármester ur gondolatai csak egy darabig szaladhattak együtt a por-fellegekkel és a kis gőzessel; a por-fellegek ugyanis meg van sz. kir. Debreczen városában az a civilis privilegiuma, hogy bármely utcza, bármely órában, szabadon kelhet-járhat, s így az nem tudott elakadni a Csokonai sétány üdítő ligetében sem, hanem „port hiatett” Csokonai szemébe s tova baktatott. A kis gőzösek pedig — amint tudjuk, Baross Gábor es az Isten kegyelméből meg van engedve a maga vagányain folytathatni az utat, s így szintén kényelmesen tovább folytatta utját a Peterfia fele, amde a gondolatok lelki szemel elakadtak vajamelyik utczasark táblájának a — helyén, keresve-keresték az irányt, hogy melyik utczaiban vannak, s merre vezet az út: nem lehetett tovább igazodniok. Egy szellembevitő hideg szám, hogy 5432, az volt oda irva s nem lehetett tovább folytatni irányát.

Pihá! hisz nem azért vagyunk mi Debreczenben, gondolá magában, már t. i. hogy álmodban a város atyja, hogy nekem, pláne álmodban kalandoznom kelljen, — hanem e helyett azt álmodta tovább, hogy pipára gyujtott.

(Pedig kár volt, hiszen a kezében volt az „illatos” havanna, s így sokkal kényelmesebb lett volna azt álmodnia, hogy nagyot szitt füstölög szivarjából, de hát így történt s én így írom le.)

Elég az hozzá, hogy pipára gyujtott. Elvárom minden művelt embertől, hogy tudja, mi történt ezután: no hát fujta a füstöt.

Amint így vigan azt álmodná, hogy füstöt, egyszerre csak azt látja, hogy valami más zsánerű hatalmas menyéji pipa, — akkora nagy, hogy az összes járásbírósgoknak elég volna. — kezd a háta mögött kegyetlen nagy felleglet eregetni, és fűtyölés módjára szortyogni.

Ezreze a polgármester ur jól felgyelmzett cerebruma, hogy most valami bajtut kelene hamarjában odaállnod, akit elküldene a tünemény megmagyarázása végett. Amde már erre idő sem kellett, egy földalatti mély bugás jelezte, hogy hisz ez az egész egy artatlan artézi kúti gőzmotor, mely nagyon sokban hasonlít a lipótvárosi bazilikában felállított örök-mozdony gepetezéhez, s hogy nincs az ember jogositva ezen óriási közpipát megakadályozni munkájában, legkevésbé városi tisztviselő, legeslegkevésbé pedig a városi tanács feje.

Amint így álmodozott volna a polgármester ur, egyszerre csak egy bánatos hölgy lépett be sűrű leeresztett fátóllal, izgatottan lépett hol előre, hol hátra.

Egyszerre csak elkezdett fűtyözni, közbe pedig bánatosan hangzottatni e szótogatókat: bim-bam, bim-bam!

— Uram! szólalt meg e hölgy; amint itt engem lát, én nem rég még boldog fiatal asszony voltam. Lakásom volt a darabos-utca sarkán. S mindezen boldogságomat elrabolta az önkéretű kutja, a Rákóczi harang, meg a kis gőzök.

Igen, uram, engem eszelőssé tett az embertelen zsvaj, mi a nagytemplom környékén szünetlen uralkodik. S az a fixa ideám támadt, hogy eme ekleen zsvaj miatt a házi urak ezen városrészen olcsóbban adhatnák lakásaikat.

Amde alig mertem egyszer hangoztatni,

A „DEBRECZENI” TÁRSZAJA.

Törvénytörési oszarnok.

(Versebe szedett riportok.)

I. Tizenhat éves volt a kis leány, Mezszeretett egy jó legényt; S aztán reá unt hamarán, Egy hétre megvété szegényt.

Legénynek szive, mint a vas, Lassan hevül s nem hül ki mindjárt; Szerelmében, sertett dühében Golyóval csókola a kis lányt.

Ott voltak a törvény előtt, Nem olvasták a tárgyalást? Ügyész vádolt, hoztak ítéletet; A vádlott sirt, panaszos nevetett; — Mi olvastuk s várjuk a folytatást.

II. (Regény a mokus-utczából.)

Szegény lány volt egyik, Szegény fiú másik, Megszerették egymást, Esküdöztek váltig. Mi ad boldogságot? Csak szerelem, nem más: Varrólány volt egyik, A másik meg munkás A mokus-utczában.

Felvitte az isten A szegény lány dolgát, Szülei a munkást Szépen ki is dobták.

A leány se bánta, Munkás neki kevés. . . Mi is történt aztán? Csak két gyilkos lóvés A mokus-utczában.

III.

Ott szolgált a váci-utczán, Feschebb cizca nem volt nála; Irigykedtek falujában Arra a szép okos lányra, Meg a selyem ruhájára.

Kis gyermekét beledobta Könyörtelen a Dunába. Nyomorultabb, csunyább lélek A világon nincsen nála Sötét börtön szobájába.

Benedek János.

A POLGÁRMESTER ÁLMA.

— A „Debreczen” eredeti társzaja. —

A polgármester ur reágyujtott illatos havannájára; (azt hiszem, ez elegans kezdet) kényelmesen végig nyujtozkodott pamlagán, s miután minden autonom közigazgatási rendszer szerint meg van engedve a szendérges s miután az „átkos” kormány ebbeli jogát nem tudta még elnyirni az autonómiaának, ennelfogva, dictum-factum: a polgármester ur — elaludt.

És hát miért is ne aludt volna el. A mi polgármesterünk olyan nobilis uri ember, hogy már csak azért is képes egypár pillanatra szundikálni, hogy ilyen czim alatt tárczát ír-hassak.

Denique elaludt.

VIZ
szégnél,
fröcsös

gyártmányunknál,
Varad-utca 2130. sz.

és lakás.
utczai 2151-ik
és folytató
lakosztály
15-től több év-
A lakás
Kardos
üzletében.

LALTATNAK.

KAROLY-ház.

Látják az egész körfal, melyen az óriási lépcsőzet emelkedhetett, a kiváncsi néptömeg elhelyezésére, s képzeletünkben egészen magunk előtt látjuk a hajdani arénát, mely nem a legnagyobbak közé tartozhatott.

Az arénánál még meglepőbb a római fürdők felfedezése, mely az arénához közel, roppant nagy terjedelemben látható. Hosszu csatornák metszik át a fürdő területét, melyeknek alapfalai feltűntetik az egész csatornázat, mely a nagyterjedelmű fürdőt vízzel ellátta.

Egész minőségükben látszanak a kemény csek, melyek a különféle fürdő helyiségeket látták el meleg vízzel, vagy meleg levegővel.

Különösen látszik egy terem a kemenyekhez közel, mely éppen csak a melegzőzős lég használatára lehetett alkalmazva. Beszél ott minden kódarab.

Mozaikek kockázatokkal lehetett a tágasabb termek talaja kirakva, melyek ásás közben szétmorzsolódtak. — Halommal lehet látni a többféle színű kocka kövecskéket.

Egész városnak tünik fel magában a fürdő helyiség; hosszasra kell barangolni az alapfalak között, míg az ásás végére jut az ember.

S ezen fürdő közepette egy kápolnát is fedeztek fel, t. i. egy római templomot, melynek már nem csak alsó alapfalai vannak meg, hanem főleg az emelkedik, a bejáró oszlopokkal együtt, — s a talajon egészen épen három alakot lehet szemlélni, színes mozaikból. Ez ritka becsú lehet az ásások között, s meg is van becsülve, mert fedeleit vontak rá, s a bezárt ajtón csak a felügyelő bocsáthat be a kinek tetszés szerint lehet ajándékot adni. Ez a felügyelő haszna.

De az a kérdés, nem jó volna-e valami eseményt díjazni a romok látogatását? Százanként, mondhatni ezrenként tudul Acquincombba a napség, különösen ünnepnapokon. És mindebből semmi haszon sem járul a felfedezett régészeti kincs fenntartására. A sörház töme van tehát csak a vendéglősnek van jövedelme.

Az O Budáról Acquincombba vezető vasúton, mely minden órában indul, alig lehet helyet kapni, annyira az utas. Mennyi jövedelmet hozhatna be az ásatási pénzért. Mert hogy ott még nagyszerű dolgokat lehetne felfedezni, mutatja az a hepe-hapás tér, mely a felfedezett római fürdők mellett elterül, s bizonyosan a város lehetett. Ha a fürdő maga is óriási nagyságban tünik fel, minő lehetett a város! De ennek ásatásához sok pénz kell, s igen természetes volna a nézőknek kis mérvben való megadóztatása.

A hajdani vízvezetéknek a nyomai még most is látszanak, de már nagyon megfogyatkozva! 1847 ben még egyes ivék látszólag emitt-amott, most már csak az ivóartó falak töredékei látszanak helyenként. Tehát a menynyit haladt a munka a föld mélyében, annyit vettett a földön felül létezett mű emlékek. Negyvenhétben csak egy két műbarát emlékek látszólag Acquincomb emlékeiről. O Budán Ferenczy szobrát mutató nekünk egy kis ajtó a járó-kelő talajon, melyet fekvő helyzetben felnyitva, néhány lépcsőn kellett lemenni, s ott alacsony, fennálló oszlopok csoportját lehetett látni, melyet Ferenczy a római fürdők maradványának mondta. — Most hiába kerestem azon oszlop-csoportot, nem találtam. — Csak egyes oszloptöredékek láttam, melyek a látott oszlopcsoportokhoz hasonlóak.

Ezek között Budán a városban Kis Ferenczy, kiknek becses gyűjteménye volt. L. K.

hogy a lakások ezen a részén a városnak félszáz évvel ezelőtt, megkötöztek s bevittek a városi kórházba.

Esküszöm önnek uram, hogy még ekkor nem voltam bolond.

A polgármester ur izrazadni kezdett, s nyugtalanul horkolt.

Itt aztán a kórházban teljesen megbolondultam. On felelni fog polgármester ur a menyebeli főszolgabíró előtt, ezért a kórházért. Tudja meg uram, hogy a bolond az igazat mondja, s én azt mondok önnek, hogy elfog hervadni a gyp a halápi kaszálón, nem lesz isten áldása a hortobágyi ménesen, ha nem fognak egy tisztességes kórházat építeni.

Hízen meg lehet azt a kórházat úgy is kimélni, csak legyen felelő. Teszem: csinaljanak az új kórház körül egy népkeretet. Ez nagyon alkalmas fogás arra, hogy a publikum (legalább a nappali órákban) ne közeledjek felé.

— De asszonyom, nyögé az álmódó polgármester: hisz Ön csupa igazat beszél! Hogyan kívánhat ön ilyen dolgokat, plane egyszerre, hisz tudnia kellene, ha debreczeni, hogy városunk szegény, a községi tagok ugysz lelláznak már a tengeryei pót-adó miatt, hát minek utanozzuk mi azokat a fővárosi bolondságokat? Ha valaki jarkálni akar egyik utcából a másikba, az aludjek otthon. — Majd meg tabellákat csinátatunk, meg házszámokat minden utcára, hát a fotográfiajt ne tegyék rá minden házi urnak a háza kapuja fölé. — Debreczeni polgár háza fölött csak nagy numerus díszleghet, így van ez megírva a Tripartitumban. Tudja, hogy mi az. Nagy numerus, mert a nagy szám a jölet kitéjezoje, a szám mellett pedig egy kis táblácska: „Első magyar általános biztosító társaság.” Ez az igaz.

A polgármester urnak törvény szerint most már fel kellett volna ebrédnie, mert az

Ha akkor karolják fel a régészetet oly hévvel, mint most, sokkal többet lehetett volna épségben megmenteni.

Nagy esemény volt az akademia ötvenedik nagygyűlésének megünneplése. Sok hallgató gyűlt össze az akademia nagy termében, s közöttük számos hölgy. Ugy látszik, hogy érezte a közönség azon régi mondást: „Jaj azon népnek, mely tudomány nélkül való!”

Örömmel sietett a közönség megünnepelni az ötvenedik nagy gyűlést. Hanem a felolvasások inkább a tudósok, mint a laikusoknak szölettek. Eszembe jutott egy jeles festőnek a mondása, ki azt nyilvánította, hogy ők nem arra figyelmeznek különösen, mit mondanak képeikre a művészek, hanem azt veszik számba, hogy mió hatást tesz festményök a nem festőkre. S ha ezek eltalálják a gondolatot, mit a festő képébe lehel, akkor jobban meg vannak elégedve művökkel, mintha valamely festő ilyen vagy olyan kritikát mond róla a vonalak hibája vagy helyességéről. Tehát a szellemet tartják mindenek előtt főnek a festészetben.

Ezt a nézetet bátran el lehetne mondani a tudományos előadásokra is. Azokat is nem tudósok számára, hanem a laikusok ismeretene terjesztésére kellene mondani. Így bizonyosan több hatást tennének a közönségre és többet használnának a tudomány ismertetésére!

Nagyon érdekes színi előadások voltak most az operaházban Epen alkalmi volt. Mikor a görög nyelv tanulása, vagy nem tanulása volt napirenden, ugyanakkor a görög tragédiák voltak bemutatva a nemzeti színház tagjai által a dalszínházban. Es arról győződtünk meg, hogy mégis kár volna a görög nyelvet a feledés örvényébe temetni! A görögök voltak a művészet minden ágában utmutatóink. Sophoklesnek „Ajász” című tragédiája fonségesen tünteti fel a hőst, ki inkább meghal, mintsem éljen kinevetve, kiguyolyva, olyan botor eljárásért, hogy ellenséges ember helyett, ártaian állatokat öldöszt el. Nagy Imre nagyszerűen jellemezte Ajást, mind az első felhevülés vadászgó fokozódó perczében, mind a csendes megadás halálos órában. Jászai Mari, Tekemsa, melto neje volt a hősnék, s festője fehér görög öltözetben elragadó volt.

A másik görög előadás Euripides Kiklops című darabja volt. Egészen eredeti a maga nemében. Csaknem szóról-szóra a Homeros Odisszejából van kivve azon jelenet, midőn Odysseus a trójai harc után bezatérve, az egyszemű Kiklops barlangjába kerül. Mesteri ügyességgel volt Szigeti Imre, az egyszemű Kiklops álcázva, alica nélkül. Valami egészen új jelenség volt a satyrok — mintegy ötvenből álló serege, s közöttük az öreg Sileus; Vizvári. A satyrok kecskéből öltözve, hiven utánozta a görög mitologiai kepeket. A sok közül csak ötven beszéltek, s azok is keveset, hanem annál többet ugráltak, szökdecseltek, táncoltak, mert a legkisebbeket a ballet szemelyzet kepezte. A nagyobbak közül némelyik, többek közt Latabár, a legfurcsább mezdulokat tette, hogy folytonosan mossolyt idezett elő. Némelyik satyr a nagyobbak közül, keveseb volt ugráló, ugy látsék, mintha érezte volna a rideg helyzetét, hogy Dionysus vidám kiseretéből, a Kiklops veszedelmés fogásába kerültek. Az egész nagyon eredeti kepet tüntetett fel a görög színpadi világban.

A görög drámák az operaházban, Manfred előzte meg, Byron nagyszerű költeménye,

1886. XXI. tez. szerint díjoknak 4 1/2 óráig, írásoknak 5 óráig, aljegyzőnek 6 óráig, szolgabíronak 6 1/2 óráig, főszolgabíronak 7, főjegyzőnek 7 1/2, polgármesternek 8 óráig szabad aludnia. (Kivétel rendel némelyekre, mint például a főszámvévőre, kinek soha sem szabad, s a főkapitányra, kinek felváltva 1/4 óránként szabad aludnia.)

Sic rebus stantibus a polgármester urnak már fel kellett volna ebrédnie, de mint mondam: oly nobilis uriember, hogy — mert tudta, hogy még egy és fel hátsra van szükségem inkább megfordult ruganyos nyughelyen és tovább almodott.

Álmódta pedig azt, hogy egy gyorsan repülő szárnyas kerék bekalandozza a város összes utcáit, nagy robajjal beront minden úvra, a Hungária emeletén fölsiklik, kiforgatja az összes bekes lakokat éji nyugtokból, egy bekes ezredorvosnak össze törí legszebb tájékpáját, egy szép asszonynak lekapja frufruját, az egyik ácsorgó pinczernék beveri az orrát, s aztán egyszerre eltűnik, szárnyaival folytonosan M. E. K. V. betűket írálva az üres levegőbe.

A Szechenyi-utca közepén ezalatt egy hosszú zöld asztal tünik fel a földből, közepén egy fényes koronával. A korona két oldalán pedig friss debreczeni kolbászok függnek lefelé a Mária Terézia anygalai helyre; s asztal négy lábai egy-egy füstöltsonka; a lábak pedig feketelien és a láthatárba olvado zsirretegbe merültek el.

A távolból pedig egy nemrég hallott himnusz hangjai csendülnek újra fülebe, — ezenyi néptömeg zászlóval és fátylakkal ki vonul a Csokonai szobor elé és ünnepli ama férfi emlékét, kinek nevéhez egy sokat és szépet ígérő egyesület léte fűződik; a por eloszlik, a Rákoczy harang nem kong, az ar-tézi-kut furása — elhalasztva, a kórház le-

mely tulajdonképen egy — a czimszerepből áll, s ezt Nagy Imre gyönyörűen játszotta. A zenét Schumann írta hozzá, helyesen eltálsálva a költeményhez illő hangokat, s a legösszhangzóbb melodrama lón alkotva. Ehez még a tü-neményes, tündéri szép jelenések, varázshatásuk voltak.

Az opera-házi dráma-ciklus, Sardounak a Ha z a című nagyszerű drámájával végződött, nagy hatással. A népet és katonaságot a nemzeti színházi s az operai szemelyzet kepezte, s valóságos barczai tér állott előttünk. Sardounak ezen műve örökbecsű. Az ötvenes években majd minden nemzet a maga történetét lshatta benne. Azok az egyes lövészek, melyek az Alba táborában el-eldördültek, midőn egy-egy foglyot kivégeztek, nagyon emlékeztetnek az Ujépületben történt rémes lövészekre. Nagy Imre, Náday, Szacsyay, Vizvári és Jászai Mari remekeltek szerepeikben.

Legfőbb érdekesség eseménynek mondható a mult héten: az országgyűlés. A nagy meg daczára is tele volt a ház folytonosan es hasoldón a karzat. Öregék, ifjak, férfiak és nők egyelő érdekelttséggel voltak hallgatói a nagy nemzeti drámának. Többek közt Szechenyi Béla gróf elöltül végig ott volt aaponta, két fiatal szép leányával a karzaton. Hogy a törvényjavaslat mellett érdeklődtek-e? azt már nem tudjuk. De hogy nagy érdeklődéssel hallgatták a szónoklatokat, az nyilvánvaló volt.**)

Tudvalevő dolog, hogy a honosítási törvény volt napi renden, melyet Irányi Dániel olyan tapintatosan szövegezve nyujtott be az országgyűléshez. S általános érdeket kellett fel.

Többen beszéltek a törvényjavaslat mellett, mint elene, s különösen a mellette szöletők részestültek nagy tetszésben a karzaton. Irányin kívül: Thaly Kálmán, Hermann Ottó, Veres József, Mocsary Lajos, Abrányi Emil, Bóth Akos, Eötvös Karoly, meg előbb Helly Ignác, Győry Elek, Illyés Bálint, Holló Lajos, Károlyi Gábor gróf, Csanády Sándor stb. stb. szönből-szebb szönoklatokat mondtak. Hihetetlennek tartá a közönség, hogy olyan igazságos és minden túlzástól ment törvényjavaslat el ne fogadtassék.

Igy gondolkoztak a hazafias szönoklatok letolyása alatt: s fájdalom, hogy a szavazás megfoghatatlannal, mégis másként történt! s valóságos tragédia lett belőle. A legnagyobb hazafira kimonadtak, hogy nem magyar honpolgár!

Lővei Klára

HELYI HIREK.

* Népesezés. Jun. hó 1 től jun. hó 7-ig született városunkban: I. Református: törvényes 13 fiu, 11 leány. — törvénytelen 3 leány. — együtt: 27. Halvaszóltott 1 fiu, 3 leány. — együtt: 4. Egybekelt 6 pár. — II. Evangélikus: törvényes 1 leány. Egybekelt 1 pár. — III. Róm. kat.holikus: törvényes 3 fiu, 4 leány. — törvénytelen 1 törvényes 1 fiu, 2 leány. — együtt: 3. Egybekelt 1 pár. Elveszülettek összes száma 39, melyet ha egybevetünk az elhunytak számával (37), a szaporodás = 2.

* E level még június elején kelt. Szerk. **). Annnyit azonban mondhatunk, hogy II. Rákóczi Ferencz elodasán a nemzeti színházban Szechenyi Béla gr. fiatal szép leányaival, megtaapoltak a hazafias jeleneteket, s a jó hosszú darabot egészen végig vártak. L. K.

rontva, s papiron újra építve, szóval beke és bölcsesség mindenütt, ünnepség minden utcában.

Ekkor a kis vasut nagyot cseppet és fűtyöl egyszerre a villa előtt, a mi kedves polgármesterünk felebred, tárczám elálmosodik, on meg t. olvasó — elalszik.

Dr. Sz. M.

Rang és szerelem.

— Elbeszélés. — Irta: Kovács István. (Folytatás.) — Akkor ön nagyon boldog... — Ha a boldogságnak feltétele csupán ez volna, akkor valóban boldognak kellene lennem. „A boldogságra — azonban — kevés csak a jetea, a multon epül az s az emlékezetem,” — mint a böltő mondja. Nem hittem, hogy a báró család egyetlen leánya boldogtalanannak érezne magát. A rang beteljesít minden vágyat s a boldogság elérésére mi kívánni valót sem hagy lent. — A rang miatt sokszor épen arról kell lemondanunk, a mi földi boldogságunknak föfeltétele.

Ugy szerettem volna e szavaknál lábaim borulni és mondani hogy „igaz a vá” Lehet, hogy kimondta e szavakat, a nélkül, hogy jelentőségre gondolt volna. Nekem miadegy volt; én csak azt tudtam hogy most meg szászorta jobban szeretem, imádom... Balgaság! Ha bevalottam volna neki e pillanatban, hogy szeretem, ezután talán az örök-válás következett volna. Jobb volt így. Hogy a völyhög soha ne volna szállhat. Tudtam en ezt jól.

Mesalliance!... Gondolatomban Viki gróf zavart meg. — Egyszóval, egyedül? — kérde az asztal fölő hajolva, mely mellett ültem.

* A „Csokonai-kör” választmánya — Vertesi Arnold elnöklete alatt — tegnap d. u. 5 órákor ületet tartott a kereskedő ifjak önképző egyletében. Először az emlékkert átvetelének kérdése vétetett tárgyalás alá. A felolvasókör és az emlékkert-társulat közt már megállapodás jött létre az emlékkert átadására nézve. Ezen megállapodást a „Csokonai-kör” választmánya egész terjedelmében elfogadta, s bizottságot küldött ki az átvetel megejtésére vegett. E bizottság tagjai: Csiky Lajos, Dr. Tüdös Kálmán és Dr. Balkányi Miklós. A megállapodás szerint a „Csokonai kör” átveszi az emlékkert és Csokonai-szobor tökéjét, azon feltétellel, hogy gondoskodni fog az emlékkert és a benne levő szobrok, emlékek jó karban tartásáról. Az emlékkert tőkéje volt 1889 decz. 31-én 6862 fnt 45 kr. — a Csokonai-szobor tőkéje pedig 2389 fnt 39 kr. A két tőke együttessen fog kezeletni, de csak a kamatok lesznek fölhasználhatók. A gondozás a szepítési szakosztály feladata leand. Mihelyt az emlékkert-társulat köggyülése kimondja a felosztást, az átvetel azonnal megtörténik. A június hó elején tartott ünnepélyek (színházi matinee, társas-ebéd, táncvigalom) összes jövedelme 745 fnt 40 kr-ra ugott; a kiadások még teljesen nem állapíthatók meg, de körülbelül marad 180 fnt tiszta jövedelem.

* „Le a ciztadellával!” cz. tegaapi cizkünkre, melyet a „B. H.”-ből vettünk át, egy szemtanútól, ki a Budavárát ostromló seregben jelentékeny szerepet vitt, a következö megjegyzéseket és helyreigazításokat vettük: az 1849 iki ostrom alatt Budavárát a Gellérthegyről nem négy, hanem csak e gy mozsárból lötték a honvédek, mely mozsár 60 fontos bombákat röpített. E bombák gyujtottak föl a kir. palotát, nem pedig röpnyitük, s a lánchid oszlopát nem a bombák, hanem ágyugölyök sertettk meg. A rest a bastyakon szintén nem a gellérthegyi bombákkal, hanem a Gellérthegy lejtőjéről 24 fontos ágyugölyökkel lötték. Érdekes az is, hogy Henczi, a várparancsnok, lemondott a vár megvédeésenek lehetőségeről, mihelyt a Gellérthegyről a legelső bomba lecsapott a várra.

* Az Emke pályázata. Gyertyánfy István, a m. kir. Pedagógium igazgatója s az orsz. tanszer-muzeum főfelügyelője, az Emke birtokában levő 1423/1887. számú alapító levell szeriat 1000 forintot helyezett el a magyarországi tanitók Eötvös-alapjánál előtetellel, hogy az alapítvány évi 50 ft kamatja oly tanitók és tanitónők segélyezésére fordítassék, kiket az Emke igazgató választmánya saját czéljai szempontjából is arra kiválasztandemesnek talál. — Az Emke igazgató választmánya felszólított bocsádot ki az erdélyrezi 17 megye (Arad és Szilágy megyének is) tanitók és tanitónőkhöz, hogy kellően fölszerelt folyamodványaikat elbírálás, illetégtalanul vegett az Emkehez (Kolozsvár) f. év június 1-ig nyujtsák be. — Csak ama tanitók és tanitónők pályázhatnak, kiknek az Eötvös-alaphoz ennek szabályzatai értelmében joguk van.

* A nadrág. Érdekes tudni, hogy a nadrág francia találmány. Mielőtt a római nem viselt háborut a gallokkal, az előtt sem tudtak arról az öltönyről. A gallokon láttak először nadrágot s el is nevezik Gallia egyik részét „Gallia braccata”-nak, a mi annyit tesz, hogy nadrágos Gallia; a másik részt is viseletről neveztek el, a lakosok hossz-

— Gróf ur jelenléte megczáfolja szavait — adam neki válaszul. — Ön szert felrehozódai s ábrándjaiba elmerülni.

— Ha nem tekinteném az életet nagyon is realis oldaláról, igazat kellene adnom s felfeetését, — mert határozott állításnak nem vehetem, szavaival megerősítenem.

— De nem azért jöttem önhöz, hogy leiki állapotáról meggyőződést szerezsek magamnak s gondolatait igyekszem eltalálni. Margit baronesse küldötte vagyok, ki egy pár dal eljatszására kereti általam.

— A nők kerése parancs nekem. Közéledtem Margithoz, ki körül az egész társaság csoportosult.

— Ezuttal a darab megválasztása öntől függ — fordult Bánhidyné felém — nehogy a társalgási tárgyaknál általam lett megválasztása miratti hasonló helyetbe juttassam s hasonló bírálatot érdemeljen ki tölem, mint az előbbi.

Kierzett a guny Bánhidyné szavaiból. Kezdtém hozzá szokni. Néma meghajtottam magam előtte, mielőtt leültem volna a zongorához.

— Ha megengedi — akadályozott meg Margit a játék elkezdésében — én segíteni fogok önnek a darab megválasztásában.

A kedvezőtlen bírálat így kettőnknek fog osztályrésztl jutni.

— S önnek kevesebb oka lesz a kedvezőtlen bírálatról tartani. Mára semmi esetre sem lesz tulszigoró minthogy éa is részes leszek benne.

— Ellenkező esetben is örömmel engedek elhatározásának s a darab megválasztására varok.

— E tekintetben — megvallom — chameleon természetem van.

— Legyen az, a melyik példái e pillanatban legjobban tetszik önnek.

szu hajáról. Ez kős Gallia. A nánk, s a Caesa először. A közép nadrágot viselt, csak ez a nadrágok, harilános viselték, behozta a beril száru emberek olasz pantalon czia udvarnál. A juliusi forradalom felt nepek közü lselnek nadrágot, tokat sokszor rásék ki az öltözés éres háboru alá elláták udrag g hordani kell H szuronyra túrv öket.

* A száza eleven kis asszo az ura szekrény itthon: kucezkj ár seki; a cs Evezetiki teth jembor kis

A rendőri de bírája: a le ő ártalan...

A vizsgáld micsoda nehé igazit mondani Erre a le

— Megmon — a pénzt nem — Hat k

— Az ass valami urifele, szor jár a házb

A rendőri Sürgeben beidre — On árta — szol komoly, azt, hogy a pe m a s.

— Más m — Mikor kor nincs ottb

— Az ass A rendőri all a dolog.

— Csak tudok a száza

Hát jé hogy kedvege ni, hogy attól i zas elveszett, k tekezett az a

Az asszon sásád föl. Oda a kezét össez

— Kerec hagyni az egé Furcsa.

* Evzáró rendiek debrec város tanulóik 18-tól 28-ig a d. e órákban jun. 23-án ejt irásbeliek, d. kon a t. szönl deklódket s g a t ó s á g. fiu- és leányi

Dallal is a dalt, mel zésre.

Egy röv kot; egy nag; — nagyon sz daltama van

Osszet Imádk Imádk Nem t

Az uoia ki észrevette hátúrol a ke

— Grat — Köz

lat is kedve

— És u — Má

— Es t vánom, hogy

— Előb — Besz

ságával igaz dok többet, o leve.

Nem er az általa m tönzött rea,

Siettem várt semmi t házmaster sz vennem, hog uja meglát Ismert paststálások, Megtud litett megleb b, asztalom kinevezetés

szu hajáról. Ez volt „Gallia comata“, az üstökös Gallia. A nadrág megtetszett a rómaiaknak, s a Caesarak közül Caligula öltötte fel először. A középkorban Franciaországban szűk nadrágot viseltek, mely a lábszár megfeszült, csak ezután következtek a térdig érő nadrágok, harisnyával, s az udvaroknál általános viseletté vált. Vilmos császár most újra behozta a berlini udvarhoz is. A vékony láb szűr emberek hiába küzdöttek, — hogy az olasz pantalonot tehessék divatossá a francia udvarnál. A pantalonok csak 1830-ban a júliusi forradalom alatt jöttek divatba. A mivel népek közül a skótok és görögök nem viselnek nadrágot, csak rövid szoknyát. A skótokat sokszor rá akarták bérni, hogy egészítsék ki az öltözöket, de hasztalan. A két éves háború alatt a skót katonaságot mégis ellátták nadrággal, s rájuk parancsolták, hogy hordani kell Hordták is, de csak a puskaszuronyára tűzve. — Azóta hát nem bántják őket.

* A százas Feketeszemű, fehérarcú, eleven kis asszony tette a pamaszt: elvesztett az ura szerényebből egy százast. Az ura niacs itthon: kupeczkedik a vidéken; a házba nem jár szerki; a cselédre van a gyauija. Evezetik a cselédet, egy szelid tekintetű jámbor kis leányt.

A rendőrségi jegyző vallatja, faggatja, de hiába: a leány csak a mellett marad, hogy ő ártatlan. A vizsgáló rendőrtiszt előadja neki, hogy kicsoda nehez büntetés vár rája, hát jó lesz igazat mondani, vallani a szív fenekéig.

Erre a leány megindul: — Megmondom hát, — szól könnyezve, — a pénzt nem én vittem el.

Hát ki? — Az asszonyomnak van egy ismerőse, valami uriféle, a ki gipszet farag, az is sokszor jár a házba, mikor nincs otthon az — ur.

A rendőrtiszt meglepszik a vallomással. Sürgősen beidézi az asszonyt.

— Ön ártatlanul csukatta be a leányt; — szól komoly szigorúsággal, — ön tudja azt, hogy a pénzt nem ő vitte el, hanem más.

— Más nem jár a házhoz. — Mikor otthon van a férje De mikor nincs otthon?

— Az asszony elszápad. A rendőrtiszt folytatja: — Tessék megmondani őszintén, hogy áll a dolog.

— Csak nem gondolja talán, hogy ha én tudok a százsról, befogatom a leányt?

Hát jól van kerem. — Én elhiszem, hogy kegyed igazat mond. De utána fogok járni, hogy attól a naptól fogva, a melyen a százast elvesztett, hol váltott pénzt és hogyan költöztetett az a fiatalfaragó?

Az asszony arczárja a rémület lilomvirága sápad föl. Odahajol egészen az asztalhoz és a kezeit összetéve könyörgő hangon mondja: — Kérem, az istenre, tessék abban bogni az egészét.

Furcsa, furcsa.

* Évzáró vizsgálatok. A kegyes-tanító rendiek debreczeni algyűlésében a nyilvános tanulók évvégi vizsgálatát június hó 18-tól 28-ig bezárólag tartaták meg, mindig a d. e. órákban. A magán-tanulók vizsgálatát jun. 23-án ejtették meg, és pedig d. e. az írásbeliek, d. u. a szóbeliek. Ezen vizsgálatokon a t. szülőket és a hazai tanügy iránt érdeklődőket szívesen látjuk. G y m n. i g a z g a t o s á g. — A helybeli róm. kath. elemi fiú- és leányiskolákban az 1889—90. iskolai

évet bezáró nyilvános vizsgálatok a következő sorrendben tartaták meg: Jun. 17-ikén az első, 18-án a második, 19-én a harmadik, 20-ikán a negyedik fiú-osztályban, 21-ikén az első, 23-ikán a második, 24-ikén a harmadik, 25-ikén a negyedik, 26-ikán az ötödik és hatodik leány-osztályban. 27—28-án bezárólag a magán vizsgálatok. 30-ikán ünnepies hálaadó istentisztelet „Te Deum.“ — A vizsgálatok d. e. 9 órákor kezdődnek. Ezen vizsgálatokra a m. t. szülők és a tanügy barátrai tisztelettel meghívottak. — Debreczen, 1890. jun. hó 12. T á r k á n y i Péter h. igazgató.

* Gyászjelentés. Mely fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, forrón szeretett fiunknak, unokánknak illetve testvéremnek LÁSZLÓNAK f. évi június hó 9 én délután 4 órákor egy éves korában történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk folyó hó 11-én délután 4 órákor fog az ev. ref. egyház szertartása szerint a topolcai köztemetőben örök nyugalomra helyeztetni. Tapolca, 1890. jun. hó 9-én. Márton Sándor, Márton Bella szülei, Margit testvére. Márton Lajos, Márton László, Kozicz Judit nagyszülei.

* A szomszédok. Szatmármegye székhelye. Gróf Károlyi István részvétele mellett Szatmármegye állandó választmánya nagyszótóbsággal elhatározta, hogy a vármegye székhelyének Nagy-Károlyból Szatmárra leendő áthelyezése iránti indítvány érdemleges tárgyalás nélkül levessék a napirendről. Posta és táviró palota Nagyváradon. Baross miniszter Nagyváradon posta- és távirópalotát akar építtetni. A város adna 28,000 forintot, az állam pedig 12,000 frtot az építés céljaira.

* Nyári táncvigalom. A kereskedő ifjak nyári mulatsága iránt, a mely e hó 14-én tartatik meg a Margit-fürdő disztermében, városzerte nagy az érdeklődés és biztos kilátásunk van, hogy eme mulatság lesz az ideiek között a legjobbak egyike. A rendezőség igen serényen működik a siker előmozdítása érdekében és hiszik, hogy a közönség eme törekvésünket támogatni fogja. A talp alá valót a Magyarok zenekara húzza. Ezzelal ismételtel felhívjuk a tánckedvelő közönség figyelmét eme kedélyesnek ígérkező mulatságra.

* A debr. iparos kör 1890. évi június hó 15-én, vasárnap, saját pénztára javára, a nagyerdő „Dobos“ vigadóban zártkörű táncvigalmat rendez. Belepti jegy személyenként 1 irt. Belepti-jegyek előre válthatók Szedlak József pénztárnoknál, ezenkívül Lőrincák László aranyműves, Nagy András keztűnő, továbbá Serli Ede és Huber József urak üzlethelyiségekben és este a pénztárnál. Kezdeté est 8 órákor. Rácz Károly zenekara működik. Felülírtettek köszönettel fogadtatnak s hirtalig nyugtáztatnak. A r e n d e z ő b i z o t t s á g.

* Majális. A helybeli ág. hitv. elemi iskola majálisa tegnap d. u. volt a nagyerdőben. A majálisnak gyönyörű idő kedvezett. A kis kis fiúk és leányok zászlókkal, dobsszóval vonultak ki az erdőre, ott egy nagy tisztáson letelepedtek s öröm volt nézni jökeidvű játékaikat. Hozzáértőök pedig kisebb-nagyobb társaságokban megterítették az asztalt a fővön s kedélyesen elmulatoztak egész délután, mert a pompásan sikerült majálisnak csak az esti harangszó vetett véget.

* A helybeli jótékony nőegylet elnöksége által ez uton hozatik köztudomásra, miszerint a tervbe vett új árvaház építésére vonatkozólag meghirdetett terv készítése határidő, tekintettel az építész urakat túl mértékben igénybevevő szorgos munkaidőre: folyó évi július hó 1-ső napjáig meghosszabbították. Debreczen, 1890. június 11. A z e l n ö k s é g.

* Halalozások Jun. hó 1-től jun. hó 7-ig meghaltak városunkban: Komjáthi József 52 é. ref. bellob. Herczeg Lajosné 74 é. ref. vízkör. Kovács Irma 15 é. ref. gümökör. Molnár János 73 é. ref. öngyilkosság. Schön Herman 63 é. zsidó aggkór. Vass János 80 é. ref. aggkór. Szathmari Ferencz 11 hó ref. belhur. Markovits Abraham 67 é. zsidó gümökör. Schonneawirth Ferencz 2 é. zsidó agylob. Dusa Eszter 3 het r. kath. göröcsk. Kardos? ref. halvszülött leány. Torma Juliánna 3 hó ref. göröcsk. Schönberger Farkas, 58 é. zsidó gümökör. Daku Erzsébet, 5 é. ref. hagymáz. Nagy Juliánna 1 hó ref. belhur. Oláh Irén 2 é. kath. tudógümökör. Balázs Juliánna 3 hó kath. belhur. özv. Boldog Mihályné, 79 é. ref. aggkór. Kiss Zuzsanna 4 hó ref. veleszületett gyengeség. Balog? ref. halvszülött leány. Beri? ref. halvszülött fiú. Neumann Sámuelné 58 é. zsidó gutatús. Fábán Juliánna 6 hó ref. belhur. Körhony Eszter 4 hó ref. gyermekszály. özv. Reviczky M.-né 84 é. kath. aggkór. Kis G 1 h. r. veleszület. gyeng. Özv. Víziczky Jánosné, 58 é. g. kath. hagymáz. Özv. Kovács Jánosné, 48 é. ref. agylob. Tóth Lajos, 8 napos ref. veleszületett gyengeség. Molnár? ref. halvszülött leány. Ujfalusi István, 10 é. ref. agylob. Pap J. 5 nap. ref. göröcsk. Székely K. 3 nap. r. k. göröcsk. Szöllőssy János 78 é. ref. aggkór. Szabó Juliánna 2 é. ref. agylob. Özv. Mihály Istvánné 69 é. ref. öngyilkosság. Darvasi Miklós 3 hó, zsidó, göröcsk. Elhunytak összes száma: 37. — ezek között 21 öt éven alóli gyermekek van, — tehát az elhunytaknak a g y o b b f e l e l

* Biztos gyógyhatás. Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében, fel-fúvódásban, szorulásban, felfújásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Moll féle seidlitz porok“ használata által

biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 1 frt. Széküldés naponta utánvételel Moll A. gyógyszerész és cs. k. udv. szállítótól Bécs, 1. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye, az ő gyári jelvényével és aláírásával kérendő. 1.

Hazánk s a külföld.

— Amerikai házasság. A Catokill-hegyekben a new yorkiak legkedveltebb nyári tartózkodási helyén, nemrégiben egy amerikai milliomos fia beleszeretett egy tősgyökeres new-ültvényes leányba, kinek illő módon udveroit. De a véa ültvényes erről a szerelmeskedésről mit sem akart tudni. Midőn a fiatal new-yorki egy alkalommal ünnepélyesen felczomázva magát megjelent az „öregnél és megkérte a Liska kisasszony kezét, a vén ültvényes a fiatal embert ridegen visszautasította. A fiatal ember kétségbe volt esve, mivel fülüg szerelmes volt a leányba. Nem is gyanította, hogy az öreg csak játékokt őz, a hozományt akarván megtakarítani. Mert az a szokás az ültvényesek között, hogy ha az apa beleegyezé-et adja leánya házasságához, ugy neki megfelelő hozományt kell adnia, míg ha a volégeny meenyasszonyát megszökteti, nem ad neki semmit. Ezt a szokást a fiatal yankee nem tudta s felszólította a leányt a szokásra, ki természetesen ebbe is beleegyezett. A fiatal ember éjjel 12 órákor belopozott a lányos házba, s morosus apósának istállójából kivézetett egy lovat s azt befogta a kocsiába, beleültette kedvesét és elvagtattak. De az öreg felébredt, lóra pattant és a szökevények után rohant. „Liszka, Liszka, kiabált — ál meg, különben lelélek.“ A fiatal ember szive elszorult az aggodalomtól. Hogy is tud a vén ember olyan kegyetlen leauli, hogy képes volna leányát lelőlni. Mint valami örült hajtotta lovat, hogy kedvese életét megmentsse. De az ültvényes mindig közelebb jutott és folyton jobban kivethető volt fenyegetőzése, míg egész közel hangzott a „Liszka“ ordítás és a szökevények lova, mintha megdermedt volna, olyan hirtelen megállott. „Gonosz apa, meg akarja ölni lányát!“ mondá a fiatal ember. „Az ördögöt — dörmöge az öreg miközben lovaról leszállott és egész nyugalmmal kezdte kifogni lovat a kocsiból — ügyetlen felek, nem a leányomat értettem, hanem ezt a lovat, melynek szintén Liszka a neve. Vidd a leányt isten hűrel, szerencsés utat, örülök, ha tudhatok rajta, de a Liszka lovat meg hagyj itt. Egy Liszka is elég nekem.“ Így szóló a furfangos öreg jóízűt nevetve, felugrott a lovarra és elvezette a Liszkáját, ott hagyva a kocsit is. A fiatal pár pedig gyalog ment a legközelebbi faluba és ott megesküdtek.

— Egy falu a csendörök ellen. Klapaviczón (ikavi kerület) Oibina Péter és Szaracz Mihály csendörökre rátámadtak a lakosok. A csendörök tolvajokat kerestek, a kik nemeg egy Kovacsievics nevű gazdától több marhat eloptak. Alig leptek a faluba, melynek lakosai közül többet a marhaloppással gyanúsítottak, valaki orozva rájuk lött. A golyó a károsult gazdát találta tétlen. A sebesült bevitték az első házba s ott akarták hagyni, hogy maguk a tolvajok után nézhesse-nek. Lassanként a faluból több gyanus ember, valószínűleg a tolvajok, e ház ele gyülekeztek s azzal fenyegették a csendöröket, — hogy verifurdót készítenek számukra. — A csendörök visszahúzódtak a házba, az ajtókat elzárták, s figyelmeztették az erőszakoskodókat, hogy tartózkodjanak minden kihágástól, mert ők adják meg az arát. A figyelmeztetés hiába valónak bizonyult. Az első, a ki csendöröket megtámadta, maga a házigazda, Urelacz Jován volt: pisztolyt emelt a csendörökre. Az utóbbiak védelmükre fegyverhez kaptak s mielőtt a rájuk irányított pisztoly elsült volna, — az egyik csendör lött s Urelacz holtan rogyott össze. Az erőszakoskodók a lövés után visszahúzódtak, de csak hamar ismét a ház elé csoportosultak, s be akarták törni az ajtókat. A csendörök meg löttek nehányosra s a támadók közül többen megsebesültek. A helyzet már-már végzetessé vált, midőn szerencsére a helyszínerre érkezett a rendes őrfőrajt, mely után a főczinkosokat elfogta, a lázongó tömeget pedig szétgázolták.

Közgazdaság. Gabnáarak. (Budapesti terménytorzde június 10.) Buza tavaszra. — pénz, — áru, buza őszre 7 54 pénz, 7 56 áru, — május—júniusra 8 10 pénz, 8 15 áru. Tengeri 1890. máj.—jun. 5 20 pénz, 5 22 áru, jul.—aug. 5 21 pénz, 5 23 áru. — Zab tavaszra — pénz, — áru, őszre 6 24 pénz, 6 26 áru. Káposztarepce augusztus—szeptemberre 11 1/2 pénz, 11 1/2 áru.

Törvényték.

— Az erkölcsi szempont. Érdekes jogi kérdést döntött el a kuria legutóbbi ülési egyikén olyan perben, melynek szereplői már ismeretesek a nagy közönség előtt, nagy zajjal folytatott zsarolási perkből. Giergl István volt kártyagyáros és neje mint felperesek 3000 frt megfizetése iránt beperelték Tutzingeni Tichl Jozefát, egy szépségeről ismert fiatal hölgyet, mert neki vagyonos férjét szerették, a férjétől pedig, Frohner bécsi szálló tulajdonostól ugyancsak 3000 forintot követelnek azért, mert általuk egy szép feleséghez jutott. Felperesek a tárgyalás során azt vitták, hogy a házasság összehozása nem jogalapja az ő keresetüknek,

han csak időpontja a szerződés lejártának. — Ők ugyan a házassárral akként egyezkedtek, hogy ők a házasság megkötése napján fizetnek háromezer forintot, — így tehát a házasság csak mint lejárató időpont szerepel, a követelés pedig a szóbeli ígéreteken alapul. A királyi kuria azonban mégis csak házasságközvetítést látott fennforgóni és mivel a 6000 forint erre való „alkusz-díj“-képen szerepel, felpereseket elutasította mert „az erkölcsi szemponttal ellenkezik a házasság közvetítési díjaknak bírói uton való érvényesítése.“

SZERKESZTŐI POSTA.

Az E. M. K. E. debr. főiskolának elnöksége által kibocsátott felhívást, melyet a „D. E.“ már több nappal ezelőtt közölt, mi csak ma reggel kaptuk meg, — természetesen tehát, hogy nem közöljük. Nagyon csodáljuk, hogy ilyen ügyben is annyi figyelmetlenséget tanúsítanak, holott nekünk is volt valami parányi résünk abban, hogy az E. M. K. E. helybeli főiskola megalakulhatott.

Főszerkesztő: Szinyay Gyula. Felelős szerkesztő: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. Kiadó: Kutasi Imre.

AZ EPERJESI pamut vászon HEIDER ANTAL Nagytemplomtér, (Stenczingerház.) Kardos Lászlónál KAPHATÓK: biztos színű nőruha zefirek olcsótól a legfinomabbig. SURAH és GYAPJU ablak függönyök páratlan szép kiállításban. Valódi Jaeger gyapju fu-öltönyök mosható, rendkívül tartós és igen formás, tavaszi és nyári használatra.

PÁRADI savanyú víz. Hatalmas gyógyszer idült légszű, tüdő-, gyomor-, bél- és hólyaghurutban, ország-szerzte ismert és használt kellemes üdítő ital. Főraktár Debreczen és vidékére CSANAK JÓZSEF fűszerkereskedésében, valamint kapható minden fűszerüzletben és vendéglőben.

Kiadó bolt és lakás. A czepléd-utcza 2151-ik szám alatti bolt és folytatóság földszinti lakosztály 1890. június 15-től több évre bérbé adatik. — A lakás azonnal is elfoglalható. Értekezhetni Kardos László üzletében.

Dallal is lehet beszélni, hátha megérti a dalt, melyben érzelmeim jutnak kifejezésre. Egy rövid futam után elkezdtem a játékot; egy nagyon is szomorú dal jutott eszembe — nagyon szerettem, mert nagyon szomorú dallama van: Összeteszem imádságos két kerem, Imádkozom: adjon isten én nekem; Imádkozom este reggel hiába! Nem hallgok hej! a jó isten reája. Az utolsó akkordnál az öreg Bányhid, ki észrevétlenül lépett a szalonba, fogta el hátulról a kezemet. — Gratulálok kedves öcsém. — Köszönöm; jó jel, hogy az első bírálat is kedvező. — És másodsor is gratulálok... — Másodsor is köszönöm. — És harmadszer is... azaz hogy kívánom, hogy harmadszor is gratulálhassak. — Előre megköszönöm harmadszor is. — Beszéltem a miniszter ur O méltóságával igazán örvendek. — De nem mondd többet, azt akarom, hogy meg legyen lepve. Nem értettem az öreg Bányhidyt. Talán az általa mondott meglepés utáni vágy ösztönözté reá, hogy mielőbb búcsút vegyek. Siettem lakásomra. Otthon ugyan nem várt semmi meglepetés, ha csak a Venczell házmaster szavait annak nem kellett volna vennem, hogy keresett valaki s holnap délután ura meglátogat. Ismertem az e fajta meglepetést tapasztalásból, — nem voltam rá kíváncsi. Megtudtam másnap a Bányhid által említett meglepetést. Midőn felmentem a hivatalba, asztalomon feküdt miniszteri titkárrá való kineveztetésem. (Folyt. köv.)

Nagyválaszték női ruha szövetekben.

GYENES LAJOS
DEBRECZEN,
FÖTÉR, VÁROSHÁZÉPÜLET.

Nagy választékban találhatók raktáramon:

Női ruha szövetek,
FEKETE TERNÓK és GYASZ KELMÉK,
Legujabb divatú női ruha díszek,
Bel- és külföldi kartonok és toleik,
Külföldi Satinok és Batistok,
CSIPKEFÜGGÖNYÖK.

Nagy raktár:

NAP- és ESERNYŐKBEN,
Női ruhák készíttetését
saját szöveimből elvállalom.

Mintagyűjteményemet kívánatra bérmentve küldöm.

Jó szabású fűzők.

Francia és harlandi kötőpamutok.

„MARGIT“
GYÓGYFORRÁS,
„MAGYAR SELTERS“

Vegyelemre a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vörösi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kőből származó kalcium hatásonak bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, ahol a szabadnásvány csekélyebb jelenléte megőrzi a betegét a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kőből származó gazdag, a gyógyhatású alkalicusoknak a beteg testréseibe való gyors és biztos felvételét eszközöli. Ezen tulajdonságának köszönhető a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hál. szabadnásványtartalom an. erősebb leányvíz, mint a **selters-gleichenbergi** **tüdőbántalmak** mellett folyton használhatók.

A **tüdőbántalmak** klimatikus gyógyterületeiben, különösen a legelőtől távolabb **Gürbersdorf** ban a Margit-víz otthonosá vált. — Orvosi tekintélyein: Budapest: **Dr. Korányi, Dr. Gebhardt, Dr. Navrátil, Dr. Poór, Dr. Kéty, Dr. Bartha**; Bécsben: **Dr. Bamberger, Dr. Dussek**, stb. a legjobb eredménytel alkalmazzák a légző-, emésztő- és húgyzervek általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz
práseratív-gyógyszernek bizonyult legközelebb **Trieszt-, Fiume- és hazánkban** a **KOLERA** megbetegedés ellen

borral használva a legegészségesebb ital!

ÉDESKUTY L.
Kizárólagos forrástár

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Kaszanyitzky Endre
ELŐBB
KUHINKA ISTVÁN K.
DEBRECZEN,

ajánlja pontos kiszolgálást és a legolcsóbb árakban elsőrendű gyártmányokból következő idegencikkeit, u. m. Szabadalmazott fémzárral teljesen légmentes

BEFŐZŐ- és ugorkás üvegek,
továbbá
CSUKROS ÜVEGEK
egyedül raktárát, melyeket jóságuk folytán a legjobban ajánlhatom; ugyszintén mindenféle fehér és zöld, közönséges

BEFŐZŐ- és ugorkás üvegek,
továbbá
szódavízgépek,
nonplus ultra
kávéfőző gépek, kerti lámpák,
mozdó asztalok, mozdó készletek,
a legjobbnak bizonyult
szódavízgépek,
legjobbik bizonyult
evőeszközök és dísz tárgyak
jótállás mellett.
Utazók részére legelőszőrűbb
GYÖRSEFŐZŐK,
KÉZI- és UTAZÓ TÚKRÓK, ZSEBPOHARAK.
Postai megfizetés a legnagyobb figyelemmel és készséggel teljesítettnek.

Kunz József és Társa
Debreczen, kistemplom-bazár.
Ajánljuk a következő lakás-berendezési cikkekkel:

Jutta- és Manilla futószőnyegek
20 krtól feljebb.

TAPESTRY SZŐNYEGEK
métere 1 frt 40 kr.

Brüssler, velvet futók
dús választékban,
melyekből összeállított szőnyegek minden nagyságban készíttetnek.

SMYRNA SZŐNYEGEK
□ métereinkint 10—12—14 frtjával.

Ágyelvé való és pamlag szőnyegek.
Butorkelmék.

AGY- és ASZTALTERÍTŐK,
szövet- és csipke-függönyök.
Pice-, tricó-, plüss- és flanel

NYÁRI TAKARÓK.

Paplanésmatrácok.

Árvácska batistok
minden színárnyalatban kaphatók kizárólag

Kunz József és Társa özögnél
Debreczen, kistemplom-bazár.

Üzlet-áthelyezés.

Van szerencsém a t. közönség tudomására juttatni, miszerint az eddig főpiacz, gróf Dégenfeld, jelenleg Tisza-ház alatti,

férfi-, női- és gyermek

lábbeli üzletemet

ozegléd-utcára (pénzügyigazgatósági épület, Kardos László ur üzletével szemben) helyeztem át; kérve a t. közönséget, hogy eddigi pártfogásával és megbízásával ezen új helyiségemben is szerencsétlensen.

Debreczen, 1890. April hó.

Tisztelettel
TÓTH FERENCZ.

MOLL-SEIDLITZ-PÖR

Tavaszi gyógyítás. Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyárjeggyel, egy sas és MOLL A. sokszorosított czége látható.

Nyári gyógyítás. Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altstbajok, gyomorgörce, nyálk, gyomorégés, székrekedéssel, májgyök, vertolulás, aranyér és a legkülönlebb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Őszi gyógyítás. Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerárjaiban. MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Téli gyógyítás. Szétküldés naponta utánvét mellett 2 dobozról kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.
Ujó foglalkozásommal az ön Moll-tele Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer a mindenkorra és szívesen „Isten írsene meg“-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és a főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel
Steinko P. J. lelkész Honnatschiag-ban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BOR-ÉSZ ES SÓ

Legjobb bedörzsölő-szer. Csak akkor valódi, ha minden üvegen MOLL A. védjeggyel és aláírással viseli.

köszvény. Bedörzsölésül sikeres használat közvény, csúsz, mindennemű testfájdalmak és benulásnál; borogatás alajjában minden sérelem és sebél, dagadtok, gyuladásoknál. Belőleg vízzel vegyítve hirtelen rozület, hányás, kolika és hasmenésnél.

csúsz és minden. Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é.

meghűlési betegségek ellen. Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerárjaiban és sója vidéken anyag kereskedéseiben.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.
Kittinó Moll-tele francia borszes és sója vidéken nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készíttet őhajtók tartani magamál.

Mély tisztelettel
Hornof, lelkész Micholup-ban

Raktárak Debreczenben: Dr. Rothschnek gyógyszer., Tóth Béla gyógyszer., Szent-Királyi és Kalenda, Gerőci Fülöp.

Utilladák és bőröndök,
mindenféle utazási cikkek.

PÉNZ- és SZIVAR-TÁRCZÁK,
zsebkések.

Angol nyergesek és kantárok,
terü kalapok,
NYAKKENDŐK és SÉTABOTOK,
Gyermek kocsibölcsők és
Kalitkák,
fa, bőr, pelliche, bronz, majolika, chinaezüst

ALKALMI AJÁNDÉK TÁRGYAK
legnagyobb választékban kapható

Szent-Királyi és Kalenda
műipar-árak raktárában
DEBRECZEN, NAGY-VÁRAD,
főter. Szt. László-tér.

A LEGJOBB
brünni szöveteket
gyári áron szállítja a posztó gyári-raktár
SIEGEL-IMHOF
Brünnben.

Egy elegáns tavaszi vagy nyári
férfi öltönyre
elegendő 6.10 mtr. végekben, azaz 4 bécsi rőf, 1

Vég ára:
4 frt 80 kr közönséges,
7 frt 75 kr finom,
10 frt 50 kr finomabb,
12 frt 40 kr legfinomabb

valódi gyapjúból.
Továbbá kaphatók legnagyobb választékban:
selyemmel szövött kammgarnok, telöltő szövetek, loden vadászok és turisták számára, peruvine és tosking szalon öltönyökre, szabály szerinti posztok hivatalnokoknak, mosható czérnaszövetek férfiak és gyermekek számára, valódi pique-mellény-szövetek stb. stb. Jó árúért és pontos szállítástért kereskedünk. Mintak ingyen és bérmentve.

1890.

Előzetes
Helyben és postán
Egy évre
Fél évre
Negyed évre

Egyes száma

A lap az előző évi
közönségi adomány
1890. évi
száma,
— a szerkesztés
mentve

Jubileum

Esetleg
egyik legjobb
az a képtel
fölvette: kép
juk meg jó
nek huszon
Széll
nemzetet, ho
sebb ideái v
gyarazza meg
cerele közbe
leg sok mi
beszélnek az
Farcsa
czió intézmén
Es bizonyos
legkevésbé a
Legalább a
hogyan és
ügyminiszter
nak sulya m
nyait az orsz
Vajjon
tett jubileum
mindent me
ben manaps
is bajos elő
téményének
dicsőítő hit
A kik
és minden
alkotmány
tudjak, va
menyire u
zottságok
egész dele
miniszter
léseit s ne
a parlame
Tulaj
nem völtö
hogy ott
tárgyalás
testületek
volna aká
csak a ha
szóváltás
gácziókba
irnokai is
külügyi p
menyit
szoktak.
Am
sét, mely
be kell v
terek és
elcsépeit

A „B
A
Hovéd
Vasáry
Szógfárta
S Erdely
Ei most
Megverve
Ben mint
Taborba

Es minth
Kiebegye
Rozát u
S vágat
Háromsz
Főnyere
Egy hó
A Sziz

Hosszu
Ket éve
Kerulik
Hamara
Hogy ny
Zug ny
Bennél
It söt